

Datum: 13 mei 2022

Onderwerp: Inbreng VNG t.b.v. RTG en Commissiedebat Arbeidsmigratie op resp. 16 en 19 mei

Algemeen

Het is nu bijna anderhalf jaar geleden dat het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer een tweede advies heeft uitgebracht. Bijna anderhalf jaar later moeten we constateren dat er zaken opgepakt zijn, maar dat de individuele arbeidsmigrant nog weinig concrete verbeteringen merkt. In het regeerakkoord is opgenomen dat de adviezen van het Aanjaagteam worden overgenomen en dat hier uitvoering aan wordt gegeven. We vragen waar dit kan vaart te maken met verbeteringen en ook te kijken wat er eventueel versneld kan worden gerealiseerd.

De focus moet liggen op de uitvoering van de adviezen. We verwachten dat voor de middellange termijn arbeidsmigranten nodig blijven. We moeten het momentum niet te verliezen. Het is een unicum dat vrijwel alle partijen zich scharen achter het advies van het Aanjaagteam. We begrijpen dat het maken van kwalitatief goede wetten tijd kost, maar de tijd dringt. Gemeenten worden dagelijks geconfronteerd met schrijnende situaties.

Verbeteringen van de markt voor uitzendbureaus zijn snel nodig

Gemeenten worden geconfronteerd met de uitwassen in de uitzendsector en zijn voor een groot deel bezig met 'symptoombestrijding' van een, op onderdelen, slecht functionerende uitzendmarkt. Er moet onder meer op korte termijn barrières opgeworpen worden om het voor kwaadwillende partijen moeilijker te maken om toe te treden tot de markt. We merken dat de implementatie van nieuwe maatregelen veel tijd vergt. Doorlooptijden van 3 tot 5 jaar worden in het vooruitzicht gesteld. Wij pleiten voor een versnelling van dit proces en het opwerpen van andere barrières om malafide praktijken tegen te gaan die op korte termijn te implementeren zijn.

Een goede en verplichte registratie van verblijfadressen is cruciaal

Gemeenten kunnen alleen effectief handelen als ze weten hoeveel en welke arbeidsmigranten binnen de gemeente verblijven. De gemeentelijke aanpak staat of valt met zicht op arbeidsmigratie. De problematiek rondom de registratie van arbeidsmigranten werkt door in misstanden op allerlei andere terreinen. Het is daarom cruciaal dat de feitelijke verblijfplaats van arbeidsmigranten zo snel als mogelijk wordt geregistreerd.

Wij verwelkomen de stap vooruit die uw Kamer heeft gezet door op 29 juni jl. het amendement van Rajkowski c.s. aan te nemen over het in de basisregistratie personen opnemen van contactgegevens en tijdelijke verblijfplaatsen van niet-ingezetenen (35648-12). De voorbereidingen worden momenteel getroffen door het ministerie van BZK.

Daarnaast hechten we een groot belang aan het onderzoek, zoals genoemd in de brief van 28 juni (2021-0000317977), naar de vraag of het EU-recht mogelijkheden laat voor verplichte registratie in

de BRP van personen die kortdurend (korter dan vier maanden) in Nederland verblijven. We hopen op korte termijn geïnformeerd te worden over de uitkomsten hiervan.

Een verplichting van de registratie van het verblijfadres is belangrijk en maakt het mede mogelijk om een sluitende registratie te realiseren van verblijfadressen van arbeidsmigranten. Alleen een vrijwillige registratie van het verblijfsadres, zoals u nu is geregeld, is niet voldoende. Checks die uitgevoerd kunnen worden met de polisadministratie op de verblijfsadressen is een gewenste aanvulling, maar zorgt nog niet voor een actuele en volledige registratie van verblijfadressen.

Wetsvoorstel Goed Verhuurderschap

Een mogelijkheid die het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap biedt is dat gemeenten een verhuurdervergunning kunnen vragen aan initiatiefnemers die arbeidsmigranten willen huisvesten. Wij hebben vernomen dat het wetsvoorstel nog voor de zomer naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Gemeenten hopen op een snelle invoering van een goed toepasbare Wet goed verhuurderschap, waarbij er algemene regels komen en gemeenten gericht verhuurders kunnen aanpakken die misbruik maken van de zwakke positie van arbeidsmigranten op de woningmarkt.

De criteria die gemeenten kunnen stellen aan een vergunning voor de huisvesting van arbeidsmigranten worden momenteel uitgewerkt in een AMvB. We willen graag de mogelijkheid dat gemeenten een huisvestingskeurmerk, zoals het keurmerk van de Stichting Normering Flexwonen, als voorwaarde kunnen stellen voor het afgeven van een verhuurdervergunning. Dit keurmerk is van toegevoegde waarde voor gemeenten, omdat dit onder meer toeziet op allerlei welzijns-, veiligheids- en leefbaarheidsaspecten rondom de huisvesting van arbeidsmigranten.

Het ministerie van BZK wijst dit af, omdat dit zou kunnen conflicteren met regels die gesteld zijn in het bouwbesluit. De Stichting Normering Flexwonen geeft echter aan bereid te zijn het gesprek aan te gaan over aanpassing van haar criteria door bijvoorbeeld direct te verwijzen naar het bouwbesluit. Wij roepen u op er bij de minister op aan te dringen het overleg tussen BZK en de Stichting op gang te brengen, zodat gemeenten weer een extra instrument in handen krijgen de huisvesting van arbeidsmigranten fatsoenlijk te kunnen regelen.

Betere beeldvorming is nodig voor het realiseren van meer en betere huisvesting.

Er wordt naar gemeenten gekeken om fors meer huisvesting (150.000 bedden) voor arbeidsmigranten mogelijk te maken door planologische medewerking en vergunningen. Door de slechte beeldvorming, veroorzaakt door kwalijke voorbeelden, is dit vaak erg moeilijk. Er zijn niettemin ook goede voorbeelden. Gemeenten zelf zijn doende de te komen tot betere beeldvorming, maar het helpt als er ook op nationaal niveau aandacht komt om verdere acties te ondernemen voor een betere beeldvorming rondom (goed georganiseerde) huisvesting van arbeidsmigranten. Een betere beeldvorming is voor gemeenten cruciaal voor lokaal draagvlak voor het realiseren van betere en meer huisvesting.

Problemen met gegevensdeling staan een integrale handhavingsaanpak in de weg

Handhaving en toezicht moeten geïntensiveerd worden. Uitzendbureaus, huisvesters en inleners die stelselmatig regels overtreden moeten een gerede kans lopen betrapt te worden. Dit betekent onder meer dat de capaciteit van de Inspectie SZW uitgebreid moet worden. Het betekent eveneens dat er een soepelere gegevensdeling moet komen tussen gemeenten, het UWV, de

Belastingdienst en de Inspectie SZW, zodat we met zijn allen als één overheid kunnen optreden tegen het misbruik van arbeidsmigranten. Dit wel echter nog niet lukken. De problemen waar het Flexibel Regionaal Interventieteam mee kampt illustreren dit.

Het Flexibel Regionaal Interventieteam richt zich op malafide uitzendbureaus, huisvesters en inleners van arbeidsmigranten. De daarvoor benodigde gegevensdeling is mogelijk op basis van art. 64 van de Wet SUWI en de afspraken in het convenant van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI). Momenteel merken wij bij de Belastingdienst een terughoudendheid en lange doorlooptijden op dit vlak. Vorig jaar heeft VNG de toenmalige staatssecretarissen Wiersma (SZW) en Vijlbrief (Financiën) per brief opgeroepen om in het kader van de pilot van het Flexibel Regionaal Interventieteam vaart te maken met het mogelijk maken van gegevensdeling tussen gemeenten, Inspectie SZW, UWV en de Belastingdienst. Deze brief is tot op heden onbeantwoord gebleven.